

Jaarverslag 2022

Ook in het afgelopen jaar werden we in eerste instantie door Covid-19 gedwongen onze lezingenavonden op te schorten. De lezing van januari 2022 kwam hierdoor te vervallen. Voor de februari lezing werd besloten om Sphinx Digitaal! weer te laten herleven via een Zoom en YouTube bijeenkomst. Op 17 februari hield drs. Steven Stegers, directeur van EuroClio, de Europese Vereniging voor Geschiedenisonderwijsgevend, een goedbezochte digitale lezing over *Betwist Verleden*, een historisch onderwerp dat gedurende het hele jaar 2022 door de slavernijdiscussie in de aandacht van de media is gebleven. Er was een ruim aantal zoomleden dat na afloop stevig met hem in debat is gegaan. Deze lezing is nog steeds te zien en te beluisteren op <https://www.youtube.com/watch?v=vKK3VmqzsDo>. De technische verzorging werd opnieuw belangeloos verzorgd door Stichting Europeana.

Jaarvergadering

Wij hadden oorspronkelijk de algemene ledenvergadering en het jaardiner op donderdag 21 april gepland in Bar Bistro Speakers, maar helaas kon dit door gebrek aan voldoende deelnemers niet doorgaan. Daarom werd de jaarvergadering doorgeschoven naar donderdag 19 mei. In plaats van een jaardiner werd er voor gekozen om op die bijeenkomst een lezing te laten volgen.

Er waren 19 leden aanwezig op de jaarvergadering van 19 mei, waar een aantal belangrijke besluiten werd genomen. In de eerste plaats werd, naar aanleiding van een enquête onder de leden, besloten de derde donderdag als vaste lezingenavond te vervangen door de tweede woensdag van de maand. Vanaf januari 2023 wordt bij wijze van proef deze tweede woensdag ingeroosterd en aan het eind van dit jaar volgt een evaluatie. Lezingen en andere activiteiten vinden plaats op 11 januari, 8 februari, 8 maart, 12 april, 10 mei en 14 juni, 9 augustus, 13 september, 11 oktober, 8 november en 13 december.

Verder is gebleken, dat de vorig jaar ingevoerde wet WBTR - *Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen* - geen grote gevolgen voor de onze vereniging heeft. De vergadering besloot daarom de statuten en huishoudelijk reglement voorlopig te laten zoals ze zijn, maar te bezien of het verstandig is de statuten toch t.z.t. aan te passen. Vooral over het punt van de onbegrensde zittingstermijnen van bestuursleden was er behoefte nog eens nader van gedachten te wisselen. Er wordt besloten om na verdere consultering op de volgende jaarvergadering met een definitief voorstel hierover te komen.

De vergadering heeft ook besloten om de contributie voor 2022 ongewijzigd te laten: individueel lidmaatschap € 40 en partner lidmaatschap € 60. De bijdrage voor introducés blijft ook hetzelfde: € 5 bij eerste bezoek, daarna € 10.

De vergadering ging verder akkoord met het nieuwe rooster van aan- en aftreden. Het bleek hierdoor dat Machiel de Vries en Karel Innemée aan hun de maximale zittingstermijn bezig waren. De vergadering heeft beide bestuursleden bij acclamatie herkozen. De zittingstermijn van Joke en Jan van der Leeuw loopt af in 2023 en die van Yvonne van Kuijk in 2024.

Lezingen en activiteiten

Gelukkig bleef het dus bij één digitale lezing afgelopen jaar. Vanaf donderdag 17 maart konden we weer in Pulchri bijeenkomen voor een lezing van drs. Janine van Someren, beleidsadviseur Corona bij GGD Haaglanden, over *Covid-19 vanuit GGD perspectief; verantwoordelijkheden en uitdagingen tijdens een pandemie vanaf de eerste bevestigde besmetting in Haaglanden tot het grootschalig testen en het massaal én fijnmazig vaccineren*. Haar lezing met deskundige aanvullingen van experts uit de zaal maakten ons opnieuw bewust hoe buitengewoon intensief de afgelopen twee jaren voor veel betrokkenen zijn geweest. Haar lezing werd gevolgd met een gezellige en lange nazit in de sociëteit.

Op 19 mei hield drs. Jonathan Even-Zohar, onderzoeker bij het Lectoraat Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie te Amsterdam, een de lezing onder de titel *Het CENTRINNO Project: kan erfgoed een rol spelen in de circulaire transitie? Een voorbeeld uit de praktijk* over een omvangrijk, vierjarig onderzoeksproject, gericht op stedelijke industriële historische plekken die een transformatie ondergaan. De leden lieten zich tijdens de discussie niet onbetuigd met vragen over de verwachte uitkomsten en of zoveel gemeenschapsgeld wel goed besteed wordt.

Op 17 juni was - eindelijk - de beurt aan prof. dr. Hugo Letiche, die door de eerste lockdown verhinderd was zijn lezing over de Amerikaanse presidentsverkiezingen te houden. Dat onderwerp was inmiddels oud nieuws, maar het onderwerp van de nu gekozen lezing *wanneer de politiek het stadium van collectieve krankzinnigheid bereikt, kan er van alles gebeuren* is helaas nog buitengewoon actueel. Hugo reflecteerde in zijn lezing, mede gebaseerd op zijn eigen jeugd in Amerika, op het geweld, de haat en de angst achter de Amerikaanse identiteitspolitiek. In zijn ogen worden de basiswaarden en uitgangspunten voor een democratisch land in de Verenigde Staten niet gerespecteerd, waardoor er een buitengewone instabiele situatie is ontstaan. Tijdens de discussie bleek dat hij menig lid stof tot nadenken had gegeven over hun persoonlijke ervaringen met de VS en haar inwoners.

In de namiddag van 18 augustus vond de bijzonder geslaagde zomerborrel in de tuin bij Pulchri Studio plaats, waarbij maar liefst 40 leden aanwezig waren. Frans de Leef verschaftte ons met een bevlogen praatje inzicht over de achtergronden van Pulchri en het zonnetje zorgde ervoor dat menig lid lang bleef genieten van deze middag.

Op donderdag 15 september was er een sinds lang uitgestelde lezing. Mr. Just de Visser, oud-diplomaat, zag onder de druk van de actualiteit af van zijn eerder voorgestelde lezing *Spagaat òf Balans: Nationalisme versus Europese integratie*. Met zijn nieuw gekozen onderwerp *Wat bezielt*

Poetin eigenlijk? over de relatie en de oorlog tussen Rusland en Oekraïne wist hij zijn publiek buitengewoon te boeien. Ook vragen over andere internationale kwesties werden door hem buitengewoon deskundig beantwoord.

Op 20 oktober was het de beurt aan onze vicevoorzitter dr. Karel Innemée met zijn een lezing *Kostuums en Autoriteit*, waarin hij inging op de wijze waarop kleding een verhaal vertelt over wie mensen zijn of wat ze pretenderen te zijn. Hij liet ons zien hoe Romeinse burgerlijke kleding zich ontwikkelde tot christelijk liturgische kleding, en hoe wij de verschillende onderdelen in de Roomse eredienst, zoals een stola en kazuifel, nog vanuit hun Romeinse herkomst kunnen herkennen.

De complexe en controversiële aspecten van het verleden kwamen opnieuw aan de orde in de lezing *Slavernij en Rekenschap over het Nederlandse slavernijverleden* door prof. dr. Henk den Heijer. De spreker ging bij deze lezing vooral in op de vraag hoe Nederlanders zich ten tijde van de slavenhandel en slavernij hebben opgesteld. De lezing gaf aanleiding tot veel discussie, zowel na afloop van zijn optreden als tijdens de borrel daarna in de sociëteit. In de weken na zijn lezing werd onder de titel *Het koloniale en slavernijverleden van Hofstad Den Haag* een boek over de relatie van onze stad en haar rol in het koloniale verleden, een publicatie waaraan Den Heijer heeft meegewerkt. Zowel burgemeester Van Zanen als premier Rutte hebben inmiddels excuses aangeboden over het slavernijverleden. Ook is voorgesteld op het Voorhout een slavernijmonument op te richten. Kortom een buitengewoon actuele Sphinxlezing.

De laatste activiteit van 2022 was op 15 december: het winterstampottenbuffet bij Pulchri in de Louis XV zaal. Het was zowaar echt winterweer en menig lid had zich op gegeven. Helaas was het die avond spiegelglad en daarom durfde een aantal leden de tocht naar het Voorhout niet aan. Best verstandig, want het was echt gevaarlijk glad. Toch was er nog een behoorlijke groep, die het weer trotseerde en naar Pulchri kwam. Die moedige leden kregen heerlijke stampotten en een inspirerend verhaal van Irene van Geest over de eigenzinnige kunstenares Suze Robertson voorgeschoteld.

Varia

Op zaterdag 1 oktober is onze oud-voorzitter Michael Toorop tijdens een feestelijke bijeenkomst in Pulchri benoemd tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau op grond van zijn grote verdiensten voor de samenleving, waaronder ook die voor de Vereeniging de Sphinx.

Op 20 oktober heeft Karel Innemee zijn bestuurslidmaatschap na bijna tien jaar neergelegd. Hij is vanaf november 2022 projectleider van het onderzoeksproject *Costumes of Authority* aan de Universiteit van Warschau geworden, waardoor hij meer dan ooit buiten Nederlands grenzen werkzaam zal zijn. In zijn negenjarige bestuursperiode was hij medeverantwoordelijk voor de organisatie van het laatste jubileum. Ook heeft hij in deze tijd maar liefst zeven lezingen gegeven onder uitlopende titels als *Christendom en Islam in het Midden-Oosten, wederzijdse invloed en confrontatie (600-1400)*, *Rituele Mensdoding*, *De Sphinx – een merkwaardige en nog niet uitgestorven diersoort* en *Fundamentalistisch geweld door vroeg-Christenen*. Wij hebben tot onze spijt - met een handzaam reisfotoalbum en een fles echte Sphinx wijn - afscheid moeten nemen van een zeer actief bestuurder.

Ledenbestand

In 2022 overleden Sphinx leden Peter Verschoor en Hans van Berkel.

In het 156ste verenigingsjaar is het ledenbestand nagenoeg gelijk gebleven. Per 31 december 2022 had de Vereeniging 74 betalende leden.

Bestuursvergaderingen

In 2022 heeft het bestuur vergaderingen gehouden op 3 januari, 7 februari, 21 maart, 11 april, 13 juni, 1 augustus, 10 oktober en 12 december. De bijeenkomsten vonden plaats bij Jan en Joke van der Leeuw of bij Karel Innemee. Yvonne van Kuijk verzorgde een aantal malen de catering.